

27.08.2024

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

2.1 Johtaminen

Kohdassa korostetaan johtamisen merkitystä kaikissa tilanteissa ja toimintatasoilla. Hyvinvointialueen johtaminen perustuu ajantasaiseen ja oikeaan tilannekuvaan, jonka perusteella syntyy tilanneymmärrys kussakin tilanteessa. Tilanneymmärryksen muodostaminen koostuu eri hallinnonalojen yhteen sovitettun tilannekuvan pohjalta tehtyyn analyysiin, jonka tuottaminen tulisi varmistaa poikkihallinnollisesti valtakunnan ylimmän johdon päätöksenteon ja ministeriöiden yhteen sovitettun tiedon pohjalta.

Sosiaali- ja terveysministeriön sekä sisäministeriön tilannekuvan keruujärjestelmät ja prosessit eivät tue nähdäksemme toistaiseksi riittävästi hyvinvointialueen paikallista tilannekuvan muodostamista ja yhteensovittamista tulisi varmistaa ministeriö tasolla palvelemaan kattavammin hyvinvointialueen johtamista ja päätöksentekoa. Keskiössä on kerätyn tiedon analysointiin perustuva tilannekuvan välittäminen hyvinvointialueille, jota tulisi kehittää.

Strategiassa mainitut päätöksentekoa ja johtamista tukevien elementtien rakentaminen ja rahoitus tulee varmistaa yhteismitallisesti valtion toimesta. Hyvinvointialueiden tämän hetkinen henkilöresurssi sekä talouden tila eivät tue mahdollisuutta tuottaa ja rakentaa yhdenmukaista tilannekuvaa, joka ei ole alueittain yhteismitallista ja ohjaus on hallintoala kohtaista.

s.23

2.6 Väestön toimintakyky ja palvelut

Strategian tavoitteena kunnat ja hyvinvointialueet huolehtivat, että ihmiset saavat kaikissa tilanteissa kiireelliset ja välttämättömät palvelut asuinpaikasta ja vuorokauden ajasta riippumatta. Asetetun strategisen tavoitteen toteutuminen harva-alueen palvelutuotannossa tulee osoittautumaan haasteelliseksi tämän hetkisen taloudellisen säästöpaineen alla. Palveluiden keskittämisen seurauksena riski palvelutuotannon vakavasta häiriintymisestä häiriötilanteessa korostuu ja jatkuvuudenhallinta-suunnitelmien laatiminen palveluverkon supistuksen seurauksena tulee haastamaan hyvinvointialueita sekä ohjaamaan keskitetetympään malliin, jonka seurauksena harva-alueen asukkaiden palveluiden saatavuus korostetusti heikkenee esimerkiksi kuljetuskapasiteetin ja siihen kohdistuvan mahdollisen häiriötilanteen seurauksena. Rahoituksen yhteydessä tulee ottaa huomioon alueelliset eroavaisuudet palvelutuotannon järjestämisen osalta ja turvata näin kattava palveluverkon jatkuvuudenhallinta myös vakavissa häiriötilanteissa.

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

s. 79

17. Väestön suojaaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimella sekä sosiaali- ja terveystoimilla on keskeinen rooli väestön suojaamisessa. Strategiassa nostetaan esille tavoitteita ja toimenpiteitä väestönsuojelun kehittämiseksi.

Kainuun hyvinvointialue nostaa esille Suomen maantieteellisesti ja infrastruktuurisesti erilaiset väestönsuojelulliset vyöhykkeet sekä niiden sisälle muodostuvat väestönsuojelulliset tehtävät. Harva-alue koostuu pääsääntöisesti alueista, joissa väestönsuojelulliset toimenpiteet keskittyvät strategiaan kirjatussa sotatilassa väestönsiirtoon. Käytännössä väestö velvoitetaan siirtämään Kainuun hyvinvointialueella kokonaisuudessaan, pois lukien tehtäväänsä varatut asukkaat. Tälle kokonaisuudelle haasteen asettaa mm. maantieteellisesti pitkät välimatkat, harvaan asuva väestö sekä kulkuväylät. Edellä mainitut elementit huomioon ottaen, tulee harva-alueen hyvinvointialueille (ml. pelastustoimi) varmistaa riittävä kyvykkyys taloudellisesti ja toiminnallisesti suoriutua asetetuista velvoitteista. Tämä tarkoittaa riittävää rahoitusta ja henkilöresurssointia, joista jälkimmäinen tarkoittaa myös henkilövarauksia viranomaisorganisaation ulkopuolelta (siviilipalveluskoulutus, kolmas sektori).

s. 84

20. Pelastustoimi

Kainuun hyvinvointialue pyytää kiinnittämään huomiota strategiassa esitettyihin lakisääteisiin pelastustoimen tehtäviin ja tosiasiallisiin alueellisiin mahdollisuuksiin asetettujen kokonaisuuksien toteuttamiseksi. Hyvinvointialueiden taloudellinen säästötavoite sekä alan resurssihaasteet luovat tavoitteiden kanssa yhtälön, jossa palvelutuotannon mahdollisuudet eivät kohtaa kokonaisuudessaan asetettujen tavoitteiden kanssa. Strategiassa tulisikin selkeämmin olla luettavissa em. tekijöiden turvaamiseksi tehtävät toimenpiteet, jotka kohdistuvat valtiohallinnolle ja ohjaavalle ministeriölle. Nyt strategiassa keskitytään palvelutasoon, jonka tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia.

s.101

29. Julkisen hallinnon toimintaedellytysten ja palvelujärjestelmän toiminnan turvaaminen

Edellä mainituilla taloudellisilla ja henkilöresurssointiin liittyvillä haasteilla on heijastusta kiinteistöinvestointeihin (jatkuvuuden hallinta suojaustoimenpitein) sekä henkilöstön riittävyydelle tuki ja johtotehtäviin. Vastuu ministeriön mahdollisuus suoriutua sille asetetusta velvoitteesta tulisi varmistaa riittävällä ohjauksella, resurssoinnilla ja rahoituksella. Näihin mainittuihin toimintaedellytysten turvaamiseen liittyviin vastuihin ja toimenpiteisiin tulisi ottaa kantaa tarkemmalla tasolla.

s.114

36. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien toimivuuden sekä keskeisten tarvikkeiden saatavuuden turvaaminen

Strategiassa olisi tarpeen ottaa huomioon yhteistoiminta-alueen /yliopistosairaalan keskitetty koordinaatiovastuu, jonka johtamisvastuun ja tilannekuvakeruun myötä alueellinen valmius vakavissa häiriötilanteissa paranee. Yhteistoiminta-alueen keskitetty materiaallinen valmiusvarastointi tulisi järjestää aluejaon mukaisesti.

s.135

48. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen

Hyvinvointialueille asetetut säästöpainheet asettavat palvelutuotannon suunnittelulle tiukat reunaehdot normaalioloissa. Strategiassa kirjatut tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaamiseksi ja niiden saavuttaminen harva-alueella haastaa arvioimaan tavoitteiden osalta, ovatko ne realistisia. Strategiassa tulisikin tarkemmin kuvata toimenpiteet ja vastuut ministeriö tasolla hallinnonaloittain, jotta valmiuden ja varautumisen kokonaisuus palveluiden turvaamiseksi toteutuisi yhteismitallisesti kaikilla alueilla.

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

-

Halonen Timo
Kainuun hyvinvointialue

Hämäläinen Saku
Kainuun hyvinvointialue